

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
*УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...***

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

*ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ*109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

5. Марченко І. А. Основні вимоги до професійної компетентності вчителів початкових класів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. URL : <http://innovas-koipro.edukit.kr.ua>
6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/nova_shkola_proekt.pdf
7. Паращенко Л. І. Технологія формування ключових компетентностей у старшокласників: практичні підходи. Київ : «К.І.С.», 2004. С.73-84.
8. Сергієнко Н. Ф. Професійна компетентність сучасного вчителя. URL : http://images/content/nashi_vydanya...upr
9. Скворцова С. О. Професійна компетентність вчителя: зміст поняття // Наука і освіта. 2009. № 4. С. 93–94.
10. Терещук Г. В. Індивідуалізація навчання в контексті ідей концепції Нової української школи. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка, 2017. С. 6–16.
11. Трубачова С. Е. Умови реалізації компетентісного підходу в навчальному процесі. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 53-56.
12. Тур Р. Й. Педагогічна рефлексія – основа формування творчого саморозвитку особистості. Управління школою. 2004. № 13. С. 22–24.

*Стаття надійшла до редакції
10 лютого 2023*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

УДК 37.091.33 – 027.22 : 398]: 378.018.43

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

*викладач кафедри теорії та методики музичного виховання
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Одним із важливих факторів виховання підростаючого покоління є усвідомлення ним елементів національної ідентичності, яке досягається через вивчення та збереження надбань народної української культури. Саме така робота дозволить протистояти вульгарній глобалізації, через яку спотворюється сфера українських ритуальних традицій та втрачаються колись сакралізовані зв'язки між їх формою та змістом.

За таких умов вчитель освітнього закладу чи вихователь дитячого садка, який репрезентує зміст української народної культури має завжди прагнути і намагатись відокремлювати пізні глобалізовані нашарування від справжнього змісту прадавніх сакральних українських традицій, формування яких може сягати своїм корінням періоду зародку саме перших форм релігійних вірувань. Зважаючи на вище викладене

вчитель та вихователь повинні мати об'ємні знання в царині дисципліни «Українська народна музична творчість», а відтак бути компетентним в галузях етнографії, релігійної філософії, історії та ін.

Фольклорна практика виступає практичним вираженням якості здобутих теоретичних знань з багатьох предметів гуманітарного напрямку навчального плану закладу, а звіт фольклорної практики показує здатність здобувача освіти до систематизації результатів своєї пошукової роботи і є чи не найпершим його науковим здобутком

Метою статті є актуалізація ролі фольклорної практики в підготовці вчителя музичного мистецтва та вирішення труднощів, що виникають під час її проходження у дистанційному форматі.

Фольклорна практика, як освітня дисципліна, є невід'ємним елементом у підготовці вчителів за спеціальністю «Музичне мистецтво». Вона дає можливість майбутнім вчителям не лише відчувати неповторність української народної пісні а і безпосередньо доторкнутись до її витоків. І цей дотик є незамінним джерелом у розумінні її змісту, що ховає в собі радість, журбу, відчай та сподівання народу, який ці пісні складав і складає.

Самим організаційно складним та ресурсозатратним етапом фольклорної практики є фольклорна експедиція. Вона є одним з найважливіших, найповніших джерел вивчення фольклорної традиції і передбачає безпосереднє та тривале перебування в середовищі матеріального

та духовного побуту носія.(3, ст.407) Вимоги, що висуваються до записувача музичного фольклору потребують: активної діяльності з набуття професійних знань про фольклор; накопичення знань із народної творчості свого регіону; комунікативних навичок для роботи з носіями народних традицій; наявності дослідницько-аналітичних знань і вмінь щодо аналізу, оцінювання, порівняння, узагальнення виявлених музичних матеріалів [2, ст.11].

Сьогоднішні реалії ставлять перед нами додаткові проблеми. Наше завдання знайти способи їх вирішення. Найпершою проблемою являється знаходження саме носія фольклорної спадщини. І тут є два варіанти: звернутися до людей, до яких переїздили вся область або ж і вся Україна, або ж шукати носія в глухому, забутому селі. Звичайно, можна піти легким шляхом, і це непогано: адже і у відомих інформаторів вдається почути щось нове, ще ніким не записане. Набагато цікавіше бути першовідкривачем, хоча такий варіант потребує неабиякої наполегливості, терпіння та винахідливості. Інколи людина, до якої звертаються вперше із проханням щось заспівати, та й ще невідомі люди, з неохотою іде на контакт, відноситься з пересторогою або ж просто відмовляється. Запорукою вдалого встановлення контакту із носієм є продумана аргументація фольклориста щодо доцільності та необхідності його роботи, де наріжним каменем виступає можлива втрата важливих фольклорних відомостей після смерті носія. Студент не завжди здатен на поєднання наукової та

прагматичної аргументації із моральними установками та етичними поглядами, які притаманні літнім людям. Під час дистанційного навчання здобувач освіти не повинен залишатися із цією проблемою наодинці. За таких умов викладач має продовжувати «вести за руку», використовуючи всі можливі і доступні засоби:

- рекомендувати звернутися за допомогою до місцевих працівників закладів культури та освіти, краєзнавців;

- запропонувати звернутися до носіїв у своїй родині, бо можна, як той Садко, шукати щастя по всьому світу тоді, коли воно поруч. Інколи ми самі не знаємо багато чого про своїх рідних та близьких, в цьому випадку, якраз випадає нагода вивчити історію свого роду та села (містечка);

- надати відео-зразки інтерв'ю з інформатором, проведені викладачем.

Обов'язково проводиться відео-конференція, надаються письмові рекомендації (план звіту, правила проведення, опитувальник, рекомендації щодо процесу безпосереднього запису, тощо), також потрібно продумати та обговорити можливі життєві ситуації та вирішення проблем, що можуть виникнути:

- для встановлення контакту із носієм фольклору потрібно проявити інтерес до самого інформатора і крім запису його особистих даних (імені, освіти, професії) поцікавитись його сім'єю, родиною, життєвим досвідом, улюбленою справою (вишивка, малювання, квіткарство та ін.)

- слід відмітити, що важливим фактором, який допомагає налагодити

стосунки є гостинець (солодоші, різні смаколики) і окремо буханець хліба – літні люди шанують народні традиції та з повагою ставляться до тих, хто їх дотримується;

- обов'язково попередити та домовитись про дозвіл на фото, аудіо-, відео- запис. Напередодні та безпосередньо перед записом перевірити обладнання, щоб уникнути технічних проблем.

- під час запису виконавець може зупинитися, забути слова, мелодію інше. Потрібно проявити витримку і зачекати. При цьому бути обережним, щоб не збити виконавця. Усі запитання щодо незрозумілої лексики, змісту, структури твору необхідно ставити після виконання, прохати повторити твір, якщо виникли письмові чи технічні помилки.

- особливу увагу приділити діалекту та мовним зворотам, притаманним для місцевості, де проходить запис. Такі особливості потрібно фіксувати також, адже вони мають таку ж цінність, як і музичні зразки.

- при можливості домовитися про повторну зустріч, але не бути надокучливим. Досвід показує, що якщо записувачу вдалося встановити приязні стосунки з інформатором, як правило, після такої пропозиції можна очікувати на позитивну відповідь.

Виникає питання: а що робити здобувачам освіти, які проживають у місті і не мають можливості пройти фольклорну практику у повному обсязі? Таким студентам пропонується робота саме у формуванні звіту: оформлення звітної документації (титулка, паспорт

пісні, укомплектування аудіо-, відео-, надати інформацію про інших знавців фото-матеріалів, збір інформації про фольклору, які проживають у його місцевість, розшифровка та нотний запис пісень)

У наш час можливостей відео-зв'язку здається, що можна консультувати студента навіть під час самої зустрічі з інформатором. Але це є неприпустимим. Під час інтерв'ю студент має покладатися виключно на свої сили та знання. Потрібно зважати на деякі технічні нюанси та психологічні фактори: необхідна наявність кількох записуючих засобів (для відео,аудіо-запису інформації та для відеозв'язку викладача зі студентом); наявність якісного мобільного зв'язку; часова домовленість. Можливість деяких технічних перебоїв, несинхронність зв'язку поведе за собою втрату контакту із виконавцем (а він повинен бути постійним) і в результаті ми отримуємо неякісне виконання завдання та негативне враження від спілкування у самого носія фольклору. А цього ніяк не можна допустити, адже даний співак може і надалі бути об'єктом досліджень, або ж

Зараз збирач фольклору, як той художник кожною новою піснею, мелодією домальовує картину музичної творчості нашого народу. Інколи можна натрапити на раритетні зразки і це вартує наполегливих, тривалих та ретельних пошуків.

Український музикознавець-фольклорист Климент Васильович Квітка свого часу стверджував, що «опис фольклору навіть окремого населеного пункту важливий, оскільки в ньому зберігається все те частково поодинокі, що вельми цінне для усвідомлення й подальшого продовження духовних традицій українського народу» [1, с.116] Таким чином, фольклорист кропіткою і ретельною працею заповнює українське музичне полотно пісенним візерунком кожного села. І вчитель, відчуваючи свою причетність до величної справи, стає сам величним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

- 1.Квітка К.В. Потреби в справі дослідження народної музики на Україні / К.В. Квітка // Музика – 1925.- №2 – 3. – с.116-117
2. Сторожук А.І. Новорічно-різдвяна пісенність та обрядова традиція зими на Східному Поділлі: навчально-методичний посібник / А.І. Сторожук. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2018. – 326 с.
- 3.Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чорнопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 448с.

*Стаття надійшла до редакції
10 січня 2023*